GAZETA ŻŁOBKOWA

NR 3 / 2024

Drodzy Rodzice,

serdecznie dziękuję za udział w zebraniu, które odbyło się 28 lutego 2024 r. Przypominam, że w dniach od 4 do 29 marca 2024 r. składamy do sekretariatu danego oddziału potwierdzenia woli przedłużenia pobytu dziecka w żłobku lub rezygnacji od dnia 1 września 2024 r.

Przypominam, że zgodnie z Ustawą o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3:

art. 2 pkt 3. „Opieka nad dzieckiem może być sprawowana do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia lub w przypadku, gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym."

art. 2 pkt. 4. „W przypadku, gdy dziecko, które ukończyło 3 rok życia umieszczone jest w żłobku lub klubie dziecięcym albo jest objęte opieką sprawowana przez dziennego opiekuna, rodzice tego dziecka, są zobowiązani do złożenia podmiotowi prowadzącemu opiekę oświadczenia o przeszkodach w objęciu dziecka wychowaniem przedszkolnym."

Zachęcam do zapoznania się z projektem Rocznego planu pracy na nadchodzący rok szkolny 2024 / 2025 i jego pozytywne zaopiniowanie poprzez złożenie podpisu na przygotowanym przez nas dokumencie. Projekt planu pracy dostępny jest w wersji papierowej w sekretariatach obu oddziałów.

W tym numerze Gazetki żłobkowej artykuł na temat muzykoterapii i znaczenia muzyki w rozwoju dzieci. Zachęcam do przeczytania.

Elżbieta Orzechowska – Filipczyk
Dyrektor Żłobka Miejskiego
w Jaworznie

„Muzykoterapia jako element wspomagający rozwój dziecka”

„Muzyka jest siłą uniwersalną, działa na człowieka wieloaspektowo niezależnie od wieku, wykształcenia czy pochodzenia.”

Anna Czajkowska

Muzyka od najwcześniejszych momentów życia towarzyszy dziecku w zabawie, nauce i wypoczynku. Wszelkie odgłosy dochodzące z otoczenia odbierane są poprzez zmysł słuchu, który w chwili przyjścia małego człowieka na świat pod wieloma względami jest już dobrze rozwinięty. Zmysł słuchu funkcjonuje na zasadzie odbioru i przekazywania cząsteczek energii poprzez ruch i wibracje. Te trzy elementy – wibracje, ruch i energia tworzą dźwięk. Dźwięk przepływa przez wszystkie poziomy mózgu, oddziałując nie tylko na aparat słuchowy i przedsionkowy, ale również na całe ciało poprzez przewodnictwo kostne. Słuch dziecka rozwija się już od 16 tygodnia ciąży. Pierwsze wychwytywane przez maluszka dźwięki to bicie serca, szum krwi przepływającej przez naczynia krwionośne, później dochodzące z zewnątrz dźwięki oraz głosy. W chwili narodzin noworodek jest zdolny do recepcji i rozróżniania dźwięków w takich kategoriach, jak: wysokość, natężenie, następstwo, czas trwania. To dzięki tej szczególnej wrażliwości słuchowej możliwe jest bardzo wczesne rozpoczęcie terapii mowy i słuchu u dziecka, u którego stwierdzono wadę tego zmysłu. Badania neurofizjologiczne wykazały, że optymalna faza rozwoju funkcji słuchowej i rozwoju mowy występuje w pierwszych dwóch latach życia dziecka. W tym wczesnym okresie mózg dziecka ma ogromne możliwości kompensacyjne i reorganizacyjne, które wraz z wiekiem zmniejszają się.

Wychowanie słuchowe dziecka zaczyna się już od chwili jego narodzin. Jedną z metod wspierających ten proces jest muzykoterapia. Muzykoterapia to forma psychoterapii, rehabilitacji lub pomocy psychoterapii, która wykorzystuje dźwięk oraz muzykę – w każdej możliwej formie – jako środek wyrazu, komunikacji, strukturyzacji oraz analizy relacji. Muzykoterapia pozwala na wczesne wykrywanie nieprawidłowości z zakresu percepcji słuchowej lub wzrokowej, motoryki i orientacji wzrokowo - słuchowej oraz ich eliminowanie dzięki zastosowaniu odpowiednich ćwiczeń. Zajęcia muzykoterapeutyczne są bardzo pomocne w nauce koncentracji uwagi, umiejętności podporządkowania się określonym zasadom i czekania na swoją kolej. Terapia muzyczna stymuluje rozwój dziecka, pomaga w kształtowaniu osobowości i leczeniu jego dysfunkcji. Rozwija pamięć i spostrzegawczość. Zaleca się ją również dzieciom mającym trudności z lateralizacją i orientacją przestrzenną.

Terapią poprzez muzykę mogą być objęte zarówno dzieci zdrowe, jak i niepełnosprawne. Zajęcia muzykoterapeutyczne pomagają bowiem zarówno w wyciszeniu

dziecka nadmiernie agresywnego, jak i w aktywizacji dziecka niepewnego siebie, nieśmiałego, bojaźliwego.

Muzyka poprzez swoje elementy: rytm, tempo, barwę, melodię – bardzo silnie oddziałuje na sferę emocjonalną osobowości dziecka. Wpływając na podświadomość, dostarcza mu różnorodnych przeżyć emocjonalnych i estetycznych. Między innymi wpływa na układ wegetatywny, co może przejawiać się u dziecka aktywizacją psychoruchową, pobudzeniem lub uspokojeniem i rozluźnieniem psychofizycznym. Wpływa na motorykę, porządkując i harmonizując ruchy, redukując ruchy mimowolne wyrównując napięcie mięśniowe. Oddziałuje też na wyobraźnię dziecka, ekspresję twórczą, inspiruje do nieskrępowanego myślenia, spontanicznego działania, swobodnego wyrażania uczuć i emocji.

Klasyfikacja aktywnych form terapii stosowanych w muzykoterapii: gra na instrumentach, ćwiczenia słuchowe, śpiew, ćwiczenia muzyczno – ruchowe, improwizacja instrumentalna lub wokalna, komponowanie piosenek, improwizacja ruchowa.

Głównym celem działań muzykoterapeutycznych u małych dzieci jest:

- wspomaganie ogólnego rozwoju,
- usprawnianie motoryczne,
- stymulacja efektywności pracy umysłowej, poznawczej, rozwoju zmysłów, koncentracji uwagi i pamięci bezpośredniej,
- działanie pobudzające rozwój poczucia estetyki,
- rozwój twórczy i emocjonalny, który dzięki łączeniu muzyki, plastyki i poezji pozwala w pełni wykorzystać potencjał małego człowieka,
- zaspokajanie naturalnej potrzeby dzieci, jaką jest zabawa; zachęcanie do aktywnego muzykowania, śpiewu, gry na instrumentach,
- umożliwianie swobodnego wyrażania siebie, własnej ekspresji werbalnej, ruchowej, wokalnej i uczuciowej,
- rozładowanie napięć emocjonalnych,
- zwiększanie wiary we własne możliwości i poprawa samooceny,
- odblokowywanie uczuć i ujawnianie emocji czy napięć,
- rozładowanie i odreagowanie różnorodnych negatywnych emocji oraz rozwijanie emocji pozytywnych,
- uspokojenie, rozluźnienie, stan relaksu lub pobudzenia,
- pomoc w pozbywaniu się stresu,
- wyciszanie agresji,
- nauka komunikacji interpersonalnej.

Do środków oddziaływania muzycznego zalicza się m. in. materiał akustyczny, techniki terapeutyczne, wybrane formy aktywności zaczerpnięte z pedagogiki muzycznej i metod rewalidacyjno – terapeutycznych.

Materiał akustyczny - to sztuka muzyczna (np. piosenki, utwory instrumentalne, wokalne, wokalno – instrumentalne, akompaniamenty, tańce), Niemuzyczne zjawiska akustyczne (pojedyncze dźwięki, szumy, szmery, szelesty, trzaski, stuki).

Zjawiska akustyczne to odgłosy:

- zwierząt (kukanie kukułki, miauczenie kota, szczekanie psa itp.),
- zjawisk przyrody (padanie deszczu, szum wiatru, szelest liści itp.),
- komunikacji (trąbienie samochodu, gwizdanie pociągu itp.),
- pracujących urządzeń gospodarstwa domowego (szum pralki, warkot miksera, stukot maszyny do szycia itp.),
- wykonywanych czynności (wbijanie gwoździa, nalewanie wody itp.),
- odgłosy ludzkie (podczas mowy werbalnej oraz używane w niekonwencjonalny sposób – dmuchanie, cmokanie, gwizdanie, mruczenie itp.).

Techniki stosowane w muzykoterapii małych dzieci:

- techniki aktywizujące i kompensacyjno – usprawniające (ćwiczenia dotykowe, słuchowe, poczucia rytmu, naturalnych form lokomocji, śpiewanie piosenek, przedmiotami codziennego użytku, na instrumentach wykonanych własnoręcznie, muzykowanie na dziecięcych instrumentach perkusyjnych, wykonywanie ruchów naśladujących czynności dnia codziennego, zabawy muzyczno – ruchowe, tańce),
- techniki wyobrażeniowo – projekcyjne (słuchanie muzyki, plastyczne interpretacje muzyki),
- techniki twórcze (improwizacje słowne, wokalne, muzyczno – ruchowe),
- techniki intrapersonalne i interpersonalne (improwizacje na dziecięcych instrumentach perkusyjnych, pantomima, psychodrama, rozmowy terapeutyczne),
- techniki relaksacyjne z podkładem muzycznym (ćwiczenia oddechowe, masaż relaksacyjny.

Muzykoterapia stanowi najstarszą i najbardziej rozwiniętą formę terapii przez sztukę, a związek między muzyką i medycyną sięga początków historii ludzkości. Odpowiednio zastosowana poprawia nastrój i samopoczucie, pozwala łatwiej znosić trudności i niepowodzenia, rozładowuje nadmierne napięcia psychofizyczne, obniża poziom lęku i niepokoju, zmniejsza agresję, dostarcza przyjemności i radości. Wpływa korzystnie na rozwój procesów poznawczych.